

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Oláh János

Cím:

Kik járnak a parlament könyvtárába?

Forrás:

Magyar Hírlap

Bp.
(Hely)

1944. I. 5.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

027.1

Hely

Parlamentárius irodalom

Idő

1944

Személy

Hely

Kik jártak és kik járnak a parlament könyvtárába?

A magyar parlament könyvtára az ország könyvtárai közül a hatodik helyen áll — könyvmennyiség tekintetében. Az európai parlamenti könyvtárak között az ötödik helyet képviseli. Legnagyobb könyvtára az olasz képviselőháznak van, utána következik a német birodalmi gyűlés könyvtára, harmadik helyen van a francia képviselőház könyvtára, negyedik helyen az olasz szenátus könyvtára és az ötödik hely a magyaroké. Ennél kisebb a svédoké, az angoloké és a bajor könyvtár. A magyar parlamenti könyvtár őse az 1834-ben alapított *Északkeleti egyesületi könyvtára* volt a alapítói között szerepelt *Dedk Ferenc*, báró *Wesselényi Miklós* és *Kölcsey Ferenc*. A képviselőház maga 1866-ban szavazott meg először 1000 forintot könyvtári célokra, 1867-ben pedig már öttagú bizottságot küldtek ki a könyvtár megszervezésére. Amikor a régi képviselőházban, a Sándor utcában ülésezett a parlament, a Nemzeti Múzeum egy szobájából vitték át a parlamentbe a könyvtárt, amelynek leggyakoribb látogatója *Szilágyi Dezso* volt. Később átkerült a könyvtár az új parlament épületébe. Több mint 200.000 kötet áll a képviselők, felsőházi tagok és a nyilvánosság számára, köztük olyan latin nyelven írott dokumentumai a magyar történelemnek, amelyeket most a háborús viszo-

nyokra való tekintettel el is szállítottak a könyvtárból bombabiztos helyekre.

A könyvtár elsősorban jogi és államtudományi könyvekben gazdag, de vannak természettudományi könyvek is és amit a könyvtár vezetősége gyűjtési szempontból fontosnak tart, azt megrendelheti. Megemlíthető *gyp* kötetek, például *Maróczy Zakariás* és *Telegdy Miklós* püspökök kutatásai és megvannak a történelemtudományban híres két *Kovacsicsnak*, *Kovacsics Józsefnek* és *Miklósnak* a művei, akik a legrégebb magyar országgyűlés anyagát gyűjtötték egybe.

Az elmúlt világháborúban az összes külföldi lapok is jártak s megőrizték a múzeumban, ma is, úgy szólván az egész külföld és a még mindig megsemmisült területek, valamint a belföldi lapok ott fekszenek a könyvtár olvasószobájának asztalán.

Kik látogatták azelőtt a parlamenti könyvtárat?

Eltekintünk a kronológikus sorrendtől. *Tisza István* volt az egyik leggyakoribb látogatója a könyvtárnak. Ő intézkedett afelől az első világháború idején, hogy a megbízható képviselők és főrendek megkapják a külföldi és ellenséges lapokat és tá-

jékozva legyenek Hágán és Genfen keresztül a diplomáciai és a hadi helyzetről.

Tulajdonképpen a parlamenti könyvtár anyagából készült el a béketárgyalások teljes anyaga és az új békére való felkészülésre is rendelkezésre áll a parlamenti könyvtár anyaga. *Tisza István*, amikor a parlamenti könyvtárban járt, legtöbbször az angol alkotmányjogot és az angol házszabályokra vonatkozó adatokat tanulmányozta. *Rakovszky István* legtöbbet a francia házszabályokat olvasta. Szorgalmas látogatója volt a könyvtárnak *Kenedi Géza*, a kiváló publicista, *Simonyi-Semadam Sándor* volt miniszterelnök, gróf *Bethlén István* kereste föl sokszor az olvasószobában a könyvtárat, gróf *Teleki Pál* geopolitikai kérdéseket tanulmányozott. Lejárt a könyvtárba gróf *Esterházy Móric* miniszterelnök korában is, mint ahogy ma is látogatója a könyvtárnak, *Gaal Gaszton*, *Rassay Károly*, *Griger Miklós* is szorgalmas látogatói voltak annak a könyvtárnak, amelyek dús tudományos és irodalmi kincseiről, tán joggal állapítható meg — kevesen tudnak.

A legszorgalmasabb látogatók egyike volt gróf *Apponyi Albert*, aki minden külföldi útja előtt elment a parlamenti könyvtárba. Például mielőtt Egyiptomba utazott, öt napig tartózkodott délelőttönként a könyvtárban s tanulmányozta Egyiptom politikai, kulturális és gazdasági viszonyait, nem volt tehát csoda, hogy tökéletes

alapaossággal tudott Egyiptomban — Egyiptomról beszélni.

Sok a könyv — kevés az olvasó képviselő

Háromszázhatvankilenc tagja van a képviselőháznak és majdnem ugyanannyi főből áll a felsőház. Mégis a képviselőház könyvtári bizottságának jelentése szerint 1942-ben mindössze 138-an keresték fel a könyvtárat, viszont képviselőknek 1577 kötetet, felsőházi tagoknak 245 kötetet, egyetemi tanároknak, volt képviselőknek, miniszteriumoknak és könyvtáraknak 2747 művet kölcsönöztek ki.

A nyilvános olvasó látogatói 2562 esetben vették igénybe a könyvtárat.

Es a múzeum...

A parlamenti múzeum az elmúlt évben értékes ajándékokkal bővült. Vitéz *Törő Tibor* odaajándékozta a parlamenti múzeumnak *Prohászka Ottokár* beszédének eredeti fogalmazványát, amellyel 1920 március 1-én a kormányzóválasztás után, mint a nemzetgyűlés küldöttségének vezetője nagybányai *Horthy Miklóst* a kormányzó tisztségre elvállalására kérte fel. A futásfalvi *Lukács-család* a múzeumnak ajándékozta a szabadságharc pénzjegyeinek kliséit és a klisék feltalálásáról írt röplap két példányát. Vétel útján szerezte meg a múzeum gróf *Batthyány Gyula* olajfestményét, gróf *Széchenyi István* apoteozisát s

a *Kossuth Lajos* várbeli börtönéről készült képet. Az *elmúlt év szeptember közepén a légi veszélyre való tekintettel a múzeum a látogatást megszüntette*, kiállítási termeit leszerelte és a műtárgyakat megóvásra a célnak megfelelő helyiségekben raktározta el.

Mindezek egyszerű számoknak tűnnek fel, pedig szoros kapcsolatuk van az élethez. Könyvek száma, látogatók száma, múzeumi tárgyak száma; s fölvetődik a kérdés, nem volna-e helyesebb, ha a fölösleges viták helyett egyes képviselők olykor a könyvtárt és a múzeumot látogatnák?

Oláh János